

Rekker du ikke å male alt? Start her

Har husvegg, gjerde, grunnmur og inngangsdør alle havnet på sensommerens gjøreliste? Du trenger ikke rekke alt. Vi viser deg hvor det er smartest å starte, hva som haster mest – og hva som fint kan vente til neste sesong.

Av Charlotte Holberg Sveinsen/ifi.no, ifi.no

August og september betyr ikke nødvendigvis at malesesongen er over. Det kan fortsatt være mange gode uker igjen til maling og vedlikehold ute, men dagene blir kortere, nettene kjøligere og været mer skiftende. Har du flere prosjekter på listen, kan det derfor være lurt å prioritere.

Og det viktigste er ikke nødvendigvis å begynne med det som synes best.

1. Start der treverket trenger beskyttelse

Bart treverk, avlassing og utsatte områder der vann kan trenge inn, bør komme høyt på listen.

– Det første jeg ville tenkt på, er å få på helst et grunningstrøk eller to på bart treverk, slik at det ikke står ubehandlet gjennom vinteren. Tenk på hvor vannet kan trenge inn, sier malermester og dekorasjonsmaler Roger Studsrud.

Han trekker også fram gamle vinduer som et sted det er lurt å ta en ekstra titt før høsten. Sjekk om det er glipper mellom kitt og glass, om kittet sitter løst og om malingen på eventuelle hjørnejern er intakt, slik at jernet er beskyttet mot rust.

På selve kledningen er avflassing og sugende endaved blant de kritiske punktene Studsrud mener bør tas nå.

– Når malingen først har begynt å flasse, kommer vannet veldig enkelt til, og da vil flassingene gå raskere. Å gå over husveggen på sensommeren, skrape og flekke litt, er derfor veldig lurt.

Ikke mal over skitt og grønske

Skal du flekkmale, er godt forarbeid avgjørende. Studsrud anbefaler å vaske eller slippe over området der bart treverk møter den gamle malingen før du flekker.

– Du må passe på at du ikke flekker over grønske og skitt. Da kan du få problemer med vedheften til flekkmalingen også.

Prioriter nå hvis:

du har bart og ubeskyttet treverkmalings flasser eller slipperendeveden er ubeskyttet eller suger fuktvinduskitt er løst eller har glipperenkelte partier er betydelig mer værslitte enn resten

PRIORITER: Er huset teknisk sett i god stand, kan du heller bruke sensommeren på et mindre prosjekt som grunnmur, gjerde eller inngangsdør – og få stor effekt uten å måtte male hele huset.

2. Du trenger ikke male hele huset

Alle husvegger eldes ikke like fort. Sol, UV-stråling, vind og vær gjør at noen fasader kan trenge behandling lenge før andre.

– Solsidene mot sør og vest blir mest eksponert for UV og sol, og det er gjerne de som trenger maling

først. Nord- og østveggen trenger kanskje bare en enkel vedlikeholdsvask, så er de like fine, sier Studsrud.

Det betyr også at du ikke nødvendigvis trenger å sette av tid til å male hele huset.

– Det er ikke nødvendig å male der det ikke trengs, så lenge du ikke skal bytte farge. Ta den veggen som trenger maling. Da får du også delt opp arbeidet, slik at ikke hele ferien går med til maling.

Å ta en grundig runde rundt huset før du bestemmer deg kan dermed spare både arbeid, maling og penger.

GJERDE: Et helt gjerde kan være et stort prosjekt. Men også her kan du dele opp jobben. Det viktigste før høsten er å få beskyttet de delene som trenger det mest.

3. Gjerde og annet treverk: Ta de mest utsatte delene først

Det samme prinsippet kan brukes på gjerder, leegger, porter og annet treverk ute. Du trenger ikke nødvendigvis behandle alt samtidig.

Se særlig etter bart eller uttørket treverk, avskalling og steder der vann lett blir stående eller trenger inn. Endeved, vannrette flater og partier nær bakken er utsatte områder.

Er bare deler av gjerdet dårlig, kan du prioritere disse nå og ta resten senere.

HELSPREKK: En sliten eller skjoldete grunnmur kan påvirke helhetsinntrykket av huset mer enn man tror. Samtidig er grunnmuren ofte et mindre prosjekt enn selve fasaden.

4. Grunnmuren kan være en overkommelig sensommerjobb

En sliten eller skjoldete grunnmur kan påvirke helhetsinntrykket av huset mer enn man tror. Samtidig er grunnmuren ofte et mindre prosjekt enn selve fasaden.

Er underlaget i god stand og forholdene riktige for produktet du skal bruke, kan dette derfor være en jobb det er mulig å rekke på sensommeren.

Men ikke mal bare for å skjule et problem. Mur krever produkter som er beregnet for underlaget, og ser du tegn til fukt, avskalling eller andre skader, bør årsaken undersøkes før du maler over.

NØDVENDIG: Prioriter beskyttelse før forskjønnelse. Er treverket utsatt, bart eller dårlig beskyttet, begynner du der.

5. Inngangsdøren gir stor effekt på liten flate

Er huset ellers godt vedlikeholdt, kan inngangsdøren være et godt sted å bruke en av sensommerens maledager. Det er en liten flate, men en ny farge kan gjøre overraskende mye med hele huset.

– Hvis jeg skulle valgt én ting, ville jeg sagt inngangsdøren. Det er et relativt lite prosjekt som ikke tar så mye tid, men som kan forandre hele førsteinntrykket av huset. Døren er noe av det første både du og besøkende legger merke til, sier Lene Åm, markedssjef i Happy Homes Norge AS.

Hun mener mange undervurderer hvor mye en ny dørfarge kan påvirke uttrykket.

– Det er litt som å bytte innramming på et bilde. Selve huset er det samme, men uttrykket blir helt annerledes.

Her kan du være litt modigere

Inngangsdøren er også et av stedene på huset hvor det er mulig å slippe fargene litt mer løs. Den trenger ikke nødvendigvis gå ton-i-ton med fasaden.

– Inngangsdøren er kanskje det stedet på huset hvor du har størst frihet til å være litt modig. Selvfølgelig bør fargen passe inn i helheten, men døren trenger ikke nødvendigvis «forsvinne» i fasaden. En bevisst kontrast kan gjøre huset mer spennende og gi det et personlig preg, sier Åm.

Før du bestemmer deg for farge, bør du imidlertid se på mer enn selve fasadefargen. Tak, grunnmur, vinduer, detaljer rundt inngangspartiet, husets stil og omgivelsene påvirker helheten.

– Tenk på om du ønsker at døren skal gli naturlig inn i uttrykket, eller om den skal få litt ekstra oppmerksomhet. Begge deler kan fungere veldig godt, så lenge fargevalget føles gjennomtenkt og passer til husets stil og omgivelser.

OPPFRISK: Hvis overflatebehandlingen fortsatt sitter godt, treverket er beskyttet og behovet først og fremst er kosmetisk, kan jobben ofte vente til neste sesong. I motsatt fall er det lurt med en oppfrisking nå.

Dette kan vente

Ikke alt som ser litt slitent ut, må males før vinteren.

Hvis overflatebehandlingen fortsatt sitter godt, treverket er beskyttet og behovet først og fremst er kosmetisk, kan jobben ofte vente til neste sesong.

Og noen ganger er det smartere å vente enn å presse gjennom et stort maleprosjekt sent i sesongen.

For linoljemaling trekker Studsrud spesielt fram utfordringen med dugg på sensommeren. Fordi linoljemaling tørker sakte, kan morgen- og kveldsdugg legge seg i malingsfilmen og gi matte felter.

– Hvis du nå på sensommeren tenker at du skal male hele huset med linoljemaling, ville jeg anbefalt å vente til neste år, sier han.

Som huskeregel anbefaler de hos Historisk Maling å male med linoljemaling i månedene uten bokstaven R – mai, juni, juli og august.

Sjekk fukten før du begynner

Kalenderen alene avgjør likevel ikke om du kan male. Underlaget og værforholdene er minst like viktige.

For Engwall o. Claessons linoljemaling skal fuktigheten i treverket være maksimalt 16 prosent, opplyser Studsrud.

– En enkel fuktighetsmåler som du stikker inn i husveggen på de mest utsatte områdene, er gull verdt før du går i gang med malingen.

Uansett hvilken type maling eller beis du bruker, bør du følge produsentens anbefalinger for temperatur, fuktighet, værforhold og tørketid. Underlaget skal være rent, fast og tilstrekkelig tørt, og forholdene må være gode nok både mens du arbeider og mens produktet tørker.

Kort sagt: Prioriter beskyttelse før forskjønnelse. Har du bart treverk, avflassing eller utsatte steder der vann kan trenge inn, begynner du der. Og du trenger ikke male hele huset bare fordi én vegg trenger vedlikehold. Er huset ellers godt beskyttet, kan sensommeren i stedet brukes på et mindre prosjekt som grunnmur, gjerde eller inngangsdør.

HØST: Det kan fortsatt være mange gode uker igjen til maling og vedlikehold ute, men dagene blir kortere, nettene kjøligere og været mer skiftende.